

hîn (Dımaşk 1340, 1943). Hristiyanlığa red-diye türünde bir eser olup hakkında bir ta-nıtım yazısı yayımlanmıştır (Luvîs Şeyho, "Kitâbü Kenzî'l-berâhîn", *el-Meşriq*, XXIII/ 1 [Beyrut 1925], s. 554-555; krş. Brockel-mann, III, 436). **6.** *Tuĥfetü'r-râġibîn fî ĥasmi'l-cedel beyne'l-İslâm ve'l-mü-beşşirîn* (Dımaşk, ts.). **7.** *en-Nehcü'l-ka-dîm fi'r-red 'alâ mâ câ'e fî risâleteyi'l-ĥaq ve ĥiġâbin kerîm* (Dımaşk, ts.). Serkîs tarafından tanıtılan bu iki risâle de misyo-nerlerin faaliyetlerine reddiye olarak ka-lerme alınmıştır (î Câmî'u't-teşâñifî'l-ĥadîse, I, 86, 97). Sââtî'nin *el-Maĥşadü'l-vahîd li-ikrârî'l-ĥasm bi't-tevhîd* adlı bir ese-rinin daha bulunduğu kaydedilmektedir (Kehhâle, I, 229; İbrâhîm b. Abdullah el-Hâzimî, II, 582).

BİBLİYOGRAFYA :

Serkîs, *Mu'cem*, I, 995; a.mlf., *Câmî'u't-teşâ-nîfl'-hadîşe*, Beyrut 1993, I, 71 (nr. 599), 84 (nr. 733), 85 (nr. 738), 86 (nr. 748), 93 (nr. 818), 97 (nr. 855); Brockelmann, *GAL Suppl.*, III, 384, 436; Nüveyhiz, *Mu'cemü'l-müfessirîn*, I, 55; Abdülkâ-dir Ayyaş, *Mu'cemü'l-mü'ellifîne's-Sarıyyîn fi'l-karnî'l-İşrîn*, Dimaşk 1405/1985, s. 235; Zirikî, *el-A'lâm* (Fethullah), I, 197; M. Abdullâtî Sâlih el-Ferfûrî, *A'lâmü Dimaşk*, Dimaşk 1408/1987, I, 19; Kehlâle, *Mu'cemü'l-mü'ellifîn*, Beyrut 1414/1993, I, 229; İbrâhîm b. Abdullah el-Hâzîmî, *Mevsû'atü'l-âlamî'l-karnî'r-râbi' 'aşer ve'l-hâmis 'aşer el-hicrî fi'l-âlemî'l-'Arabî ve'l-İslâmî*, Riyad 1419, II, 582; L. Şeyho, "Kitâbü Kenzî'l-berâhîn", *el-Meş-rîk*, XXIII/1, Beyrut 1925, s. 554-555; M. K., "el-Matbû'âtü'l-cedîde", *MMİAdm.*, I/1 (1339/1921), s. 49-50.

MUHAMMED ARUÇI

SA'B b. CESSÂME

(الصعب بن جثامة)

es-Sa‘b b. Cessâme b. Kays
el-Kinânî el-Leysî
(ö. 25/646 [?])

Sahâbî.

Babasının adı bazı kaynaklarda Yezîd veya Ali yahut Vehb (Zeheb) olarak da geçer. Annesi Ebû Süfyan'ın kız kardeşi Zeyneb veya Fâhite olup sahâbeden Muhallim b. Cessâme de kardeşidir. Ficâr savaşlarında Kureys'i desteklemek üzere onlarla anlaşma yapan ve Ehâbiş diye anılan Benî Bekr kabileleri arasında onun kabilesi Benî Leys de vardı. Hz. Peygamber devrinde önemli olaylara katıldı. Mekke'den Medine'ye hicret edince Resûl-i Ekrem onu Avf b. Mâlik'le kardeş yaptı; bu iki kardeşin birbirini çok sevdiği nakledilir (İbn Hacer, *el-İşâbe*, III, 427). Avf b. Mâlik'le Ebû'd-Derdâ'nın kardeş yapıldığına dair rivayetler de vardır. Resûlullah hac esnasında Medine civarındaki Ebvâ veya Veddan'da bulunduğu sı-

rada Sa'b avladığı vahşi bir eşeği (veya vahşi eşek etini) ona hediye etmek istedi, fakat Hz. Peygamber bunu kabul etmedi, onun buna üzüldüğünü görünce de hediyeyi ihramlı olduğu için kabul etmediğini söyledi (Buhârî, "Cezâ'ü's-ş-şayd", 6, "Hibe", 6; Müslim, "Hac", 50-55). Resûl-i Ekrem'in Sa'b'in Huneyn Gazvesi'nde gösterdiği yiğitliği övdüğü rivayet edilmektedir (*a.g.e.*, a.y.).

Hız. Peygamber'in vefatından sonra Veddan'a veya Ebvâ'ya yerleşen Sa'b, İstahr (23/644) ve İran fetihlerinde bulundu. Mürsel bir senedle rivayet edildiğine göre İstahr'ın fethi sırasında biri, "Deccâl çıktı!" diye bağırarak, Sa'b duruma müdahale ederek bunun doğru olmadığını söylemiş ve Resûl-i Ekrem'in, deccâlin ancak insanların onun adını artık anmadığı ve minberlerde ondan söz edilmediği zaman ortaya çıkacağına dair sözlerini bizzat kendisinden dinlediğini belirtmiştir (*Müsned*, IV, 72). Sa'b'ın Hız. Ebû Bekir devrinde vefat ettiği kaydedilmekteyse de bu olay ve Fesvî ile İbn Hacer el-Askalânî'nin açıklamaları, onun Hız. Ömer döneminin son yıllarında veya Hız. Osman devrinde muhtemelen 25 yılında (646) öldüğünü göstermektedir. Sa'b b. Cessâme'nin rivayetleri *Kütüb-i Tis'â*'da (Wensinck, VIII, 124) ve diğer hadis kitaplarında yer almış olup daha çok Abdullah b. Abbas aracılığıyla kaynaklara geçen rivayetleri toplu olarak Ahmed b. Hanbel'in *el-Müsned*'inde bulunmaktadır (IV, 37-38, 71-73). Onan rivayette bulunan Şüreyh b. Ubeyd el-Hadramî'nin kendisiyle görüşmediği zikredilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

Müşned, IV, 37-38, 71-73; Buhârî, *el-Târihu'l-kebir*, IV, 322; Fesevî, *el-Ma'rife ve't-târih*, III, 309; İbn Ebû Hâtim, *el-Cerh ve't-ta'dil*, IV, 450; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebir* (nşr. Hamdî Abdülmeşîd es-Selefi), Kahire 1405/1985, VIII, 81-89; İbn Hazm, *Cemhere*, s. 181; İbn Abdülber, *el-İstî'âb*, II, 198; III, 496-498; İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-gâbe*, III, 20; Mizî, *Tehezibü'l-Kemâl*, XII, 166-167; Zehebî, *Tecridü esmâ'i's-şahâbe*, Beyrut, ts. (Dâru'l-ma'rife), I, 265; İbn Hacer, *el-İşâbe* (Bicâvî), III, 426-427; a.mif., *Tehezibü'l-Tehezib*, IV, 421-422; Wensinck, *el-Mu'cem*, VIII, 124.

MİRZA TOKPINAR

SABÂ

(صبا)

**Türk mûsikisinde
bir birleşik makam.**

Seydî'nin *el-Matla*'ında terkipler arasında zikrettiği sabâ makamı düğâh perdesinde karar eden makamlardan olup seyir özelliği çıkıcı veya çıkıcı-inicidir. Sabâ ma-

kamının dizisi, çârgâh perdesindeki zirgüleli hicaz dizisine yerinde yani düğâh perdesindeki sabâ dörtlüsünün eklenmesinden meydana gelmiştir. Sabâ dörtlüsü kendi yeri olan düğâh perdesinde KSS aralıklarıyla sıralanan düğâh, segâh, çârgâh ve hicaz perdelerinden meydana gelen 18 komalık bir “eksik dörtlü” olup sabâ makamı düğâh perdesinde bu dörtlü (çeşni) ile karar eder.

Bu eksik dörtlünün tam dörtlü olma ihtiyacından dolayı bu dörtlünün 4. sesi olan hicaz perdesi (bakiye bemollü re) seyyir sırasında 2-2,5 koma kadar daha dik (ince) basılır. Rauf Yektâ Bey bu konuya dikkat çekerek çârgâh ile bu dikleşmiş hicaz perdesinin arasının 12/11 oranında olması gerektiğini belirtmiştir. Bu oran da söz konusu re bemolün 4 değil 2,5 komalık bir pestlikle basılması gerektiğini göstermektedir. Ancak buna benzer bazı makamlardaki ses ihtiyacını pek de karşılayamayan Arel-Ezgi nazariyatında bu perdeyi gösterecek bir değiştirme işareti (bemol) olmadığı için notada bakiye bemollü ile yazılmasına rağmen icrada bu perde ifade edilen oranda daha dikçe basılır. Sabâ makamında benzer bir özellik, çârgâhtaki zirgüleli hicaz dizisinin 6. sesi olan şehnaz perdesi (bakiye bemollü la) için de söz konusudur. Fakat bu perde seyyir sırasında bazan şehnaz (bakiye bemollü) değil dik şehnaz (koma bemollü) olarak basılır. Bunun sonucunda çârgâhtaki zirgüleli hicaz dizisi de değişmiş olur. Bu perdenin bazan bu şekilde dik şehnaz olarak basılmasının üç sebebi olabilir.

1. Çârgâh perdesi üzerinde bulunan zirgüleli hicaz dizisi değişip uzzâl dizisi haline gelmiş ve bu dizinin bir kısmı, yani dik şehnaz perdesine kadar olan kısmı kullanılmıştır. “Çârgâh perdesinde uzzâl dizisinin bir kısmı” diye belirtilmesinin sebebi ise şudur: Böyle bir dizide dik şehnaz perdesinin arkasından sünbüle (küçük mücenneb bemollü si) perdesinin gelmesi gerekir, fakat hiçbir sabâ eserin tiz tarafında bu per-

de yer almaz. Ancak "uzzâl dizisinin bir kısmı" ibaresiyle gerdâniye perdesindeki uşşak dörtlüsünün iki sesini içine alan bir bölge kastedilmiş olur ki bu da çok kuvvetli olmayan bir ihtimaldir. Çünkü gerdâniyede uşşak dörtlüsü daha çok bestenigâr, şevkutarab ve şevkefzâ makamlarında kullanılır.

2. Çârgâh perdesindeki zirgüleli hicaz dizisinin seslerinden biri olan dik hisar perdesi (koma bemollü mi) üzerine bir segâh beşlisi gelmiş olabilir ve bu sebeple şehnaz perdesi yerine dik şehnaz perdesi gerekmiştir diye düşünülebilir. Bu izah daha mâkul görünmektedir. Çünkü dik hisar perdesi üzerindeki segâh beşlisinde dik şehnaz perdesinden sonra tiz segâh perdesi gelir ki bu perde zaten sabâ dizisinin tabii seslerinden biridir.

3. Şehnaz perdesi çârgâh perdesiyle karşılaştığı zaman, yani çârgâhtan şehnaz perdesine sıçrama yapıldığında şehnaz perdesinin daha dik basılma ihtiyacı büyük bir açıklıkla kendini belli eder. Bu da şu sebebe bağlanabilir: Çârgâh ve muhayyer perdeleri arası 40 komalık bir majör altıdır. Çârgâh ile şehnaz perdeleri arası ise 36 komalık, 1 koma artmış bir çeşit minör altı denebilecek bir aralıktır. İşte bu 1 koma artmış minör altının majör altı olma eğilimi dolayısıyla şehnaz perdesinin daha dik basılıp 40 komaya mümkün olduğu kadar yaklaşmak ihtiyacının sonucunda bu perdenin şehnaz değil dik şehnaz olarak kullanıldığı kabul edilebilir. Çünkü çârgâh ile dik şehnaz perdeleri arası 39 komalık bir altıdır.

Sabâ makamında bu sebeplerden biri veya yerine göre hepsinin tesiriyle zaman zaman şehnaz perdesi yerine dik şehnaz

perdesi kullanılır. Eski nazariyatçılarından bir kısmı sabâ makamının, çârgâhtaki zirgüleli hicaz dizisine uşşak dörtlüsünün alt iki sesinin (dügâh ve segâh perdelerinin) eklenmesinden meydana geldiğini söylemiştir. Bu ifade yanlış değil fakat eksiktir. Çünkü burada sabâ dörtlüsünden hiç söz edilmemektedir. Halbuki çok özel bir çeşni olan sabâ dörtlüsü birtakım makamların yapısında veya geçkilerde başlı başına yer alır. Böyle bir tarife göre sabâ makamını 8 sesli bir dizi halinde göstermek mümkündür.

Sabâ makamının 8 sesli bir dizi ile gösterilebilmesi onun basit makamlardan biri olduğu intibainı uyandırmamalıdır. Zira makamın güçlüsünün 3. derece olması, durak dügâh perdesiyle tiz durak şehnaz perdeleri arasının tam sekizli olmaması, durak üzerindeki sabâ dörtlüsünün eksik dörtlü olması ve dizide yukarıda sayılan birtakım çeşni ve dizi değişikliklerinin bulunması dolayısıyla sabâ birleşik bir makamdır. Sabâ makamının güçlüsü çârgâh perdesi olup bu perdede zirgüleli hicaz çeşnisiyle yarım karar yapılır. Bütün seyir sırasında bu perde eksen durumundadır.

Sabâ makamı asma kararlar bakımından zengindir. Gerdâniyede hicazlı, acemde nikrizli, dik hisarda hüzzamlı veya segâhlı asma kararlar yapılabilirse de tiz taraftaki bu kalıslarda fazla ısrar etmemek gerekir. Çünkü hem makam, karakterine aykırı olarak parlak bir kimlik kazanır hem de şevkefzâ ve şevkutarab gibi makamlara benzeyebilir. Bu kalıslar çok az ve gerektiğinde yapılmalıdır. Segâh perdesi de üzerinde herhangi bir çeşni meydana gelmemesine rağmen bir asma karar perdesidir ve sıkça kullanılır. Ayrıca rast perdesine rast dörtlüsü ile düşülebilir. Nota yazımında sabâ makamının donanımına si için koma, re için bakiye bemollü konulur

ve gerekli değişiklikler eser içinde gösterilir.

Makamın dizisindeki seslerin isimleri pestten tize doğru şöyle sıralanır: Dügâh, segâh, çârgâh, hicaz, dik hisar, acem, gerdâniye, şehnaz, bazan dik şehnaz, tiz segâh ve tiz çârgâh. Makamın yedeni ise rast (sol) perdesidir. Yapısı gereği tiz taraftan oldukça geniş bir seyir alanına sahip olan sabâ makamı ayrıca genişletilmiştir. Makamın seyrine durak veya güçlü civarından başlanabilir. Çünkü makam çıkıcı veya çıkıcı-inici olarak kullanılabilir. Çârgâh perdesi eksen olmak üzere makamı meydana getiren dizi ve çeşnilerde karışık gezinilerek çârgâh perdesinde zirgüleli hicaz çeşnisiyle yarım karar yapılır. Yine karışık gezinilerek asma kararlar da gösterildikten sonra dügâh perdesinde sabâ çeşnisiyle tam karar yapılır.

Zekâi Dede'nin evsat usulünde, "Dağıtma ey sabâ gîsû-yi yârî" mısraıyla başlayan kâr-ı nâtık; Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin remel usulünde, "Eflâke çıkarsa yeridir her gece âhım" mısraıyla başlayan bestesi; Zaharya'nın devr-i kebir usulünde, "Gülsitân-ı nakş-ı hüsnünden bahâristan yazar" mısraıyla başlayan bestesiyle, "Gel ey sabâ o gül-i hoş-nümâyı söyleşelim" mısraıyla başlayan ağır semâisi; Kara İsmâil Ağa'nın, "Can fedâ lahza-i nezâresine" mısraıyla başlayan yürük semâisi; Suphi Ziya Özbekkan'ın aksak usulünde, "Semt-i dildâra bu demler güzzerin var mı sabâ" ve Sermüezzin Rifat Bey'in düyek usulünde, "Nevbahâr erdi yine kesb-i mesâr eyyâmıdır" mısraıyla başlayan şarkıları; Şâkir Ağa'nın sofyan usulünde, "Olmayıcak senden atâ kul neylesin yâ rabbenâ", Zekâi Dede'nin evsat usulünde, "Musaffâ eyle dil levhin bugün nûr-i tecelâdan" mısraıyla başlayan ilâhileri; Hacı Fâik Bey'in düyek usulünde, "Cûd be-lütfik yâ ilâhî men lehû zâdün kalî" mısraıyla başlayan şuşulü ve Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin Mevlevî âyini bu makamın en güzel örnekleri arasındadır.

BİBLİYOGRAFYA :

Seydî, *el-Matla'*, TSMK, III. Ahmed, nr. 3459, vr. 14^b; Kantemiroğlu, *Kitâbü İlmi'l-mûsikî alâ vechi'l-hurûfât: Mûsikîyi Harflerle Tesbît ve İcrâ İlminin Kitâbı* (nşr. Yalçın Tura), İstanbul 2001, I, 72-74; Abdülbâki Nâsir Dede, *Tedkik u Tahkik* (nşr. Yalçın Tura), İstanbul 2006, s. 38; Hâşim Bey, *Mûsikî Mecmuası*, İstanbul 1280, s. 28; Tanbûrî Cemil Bey, *Rehber-i Mûsikî*, İstanbul 1321, s. 84-85; Suphi Ezgi, *Nazarî-Amelî Türk Musikisi*, İstanbul 1933-40, I, 35, 136-139; IV, 167-168, 231-233; Hüseyin Sâdeddin Arel, *Türk Mûsikisi Nazarîyatı Dersleri* (haz. Onur Akdoğan), Ankara 1991, s. 247-248; İsmail Hakkı Özkan, *Türk Mûsikisi Nazarîyatı ve Üslûlleri Kudüm Velveleleri*, İstanbul 2006, s. 369-373.

İSMAİL HAKKI ÖZKAN

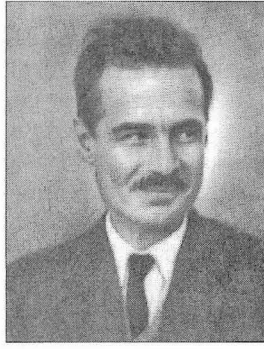
SABA, Ziya Osman

(1910-1957)

Cumhuriyet devri şair ve yazarı.

İstanbul Beşiktaş'ta dünyaya geldi. Babası binbaşı Osman Bey, annesi Ayşe Tevhide Hanım'dır. Sekiz yaşında iken annesini kaybetti. İlk öğreniminden sonra Mütareke yıllarında yatılı olarak Galatasaray Mekteb-i Sultânîsi'ne verildi. Bu sırada tanıştığı Yaşar Nabi (Nayır) vasıtasıyla Yedi Meşale grubuna katıldı. Bir yıl sınıfta kalınca Cahit Sıtkı ile (Tarancı) sınıf arkadaşı oldu. Hukuk Fakültesi'ne devam ederken bir yandan da *Cumhuriyet* gazetesi muhasebe servisinde çalıştı. Mezuniyetinin ardından hariciyecilik için girdiği imtihanında başarılı olamayınca Emlâk Bankası'nda çalışmaya başladı (1936). Görevinin Ankara'ya nakledilmesi üzerine bir süre orada kaldı; ancak İstanbul'u çok sevdiğinden istifa ederek İstanbul'a döndü. 1945-1950 yıllarında İstanbul'da Maarif Basımevi Tashih Bürosu şefliği yaptı. 1950'de geçirdiği kalp krizi dolayısıyla işinden ayrılmak zorunda kaldı. Bundan sonra Varlık yayınlarının tashih işiyle uğraştı. 29 Ocak 1957'de geçirdiği ikinci kalp krizi neticesinde İstanbul'da öldü ve Eyüpsultan'daki aile kabristanına defnedildi.

Annesinin ölümü üzerine kaleme aldığı bazı mensur parçalarla edebiyata ilk adımını atan Ziya Osman şiirle lise yıllarında meşgul olmaya başlamış, ilk şiirleri *Servet-i Fünûn*'da yayımlanmıştır (1927). Katıldığı Yedi Meşale topluluğunun ortak kitabı *Yedi Meş'ale*'de (1928) ve Yusuf Ziya Ortaç'ın desteğiyle kurulan *Meş'ale* dergisinde (sekiz sayı) çeşitli şiirleri yer almıştır (1928). Çocukluk günlerinin hatıraları ve özlemleriyle birlikte yoğun bir karamsar havanın hâkim olduğu ilk şiirlerinde hayata küskünlük ve ölüm temaları dikkati çeker. Eski İstanbul'un tarihi ve mis-

Ziya Osman Saba

tik havasını anlattığı deneme yazıları ile sonraki yıllara ait şiirleri *Milliyet* gazetesinin kültür-edebiyat sayfası (1929), *İçti-hat* (1930), *Varlık* (1933'ten sonra), *Ağaç* (1936) ve *Yücel* (1938) dergilerinde yayımlanmıştır.

Sanat ve edebiyat anlayışında daha lise yıllarında iken okumaya başladığı H. de Régnier, Mallarmé, Rimbaud, Baudelaire ve Supervielle gibi Fransız sembolistlerinin etkisi görülür. Bir yazısında, "Şiir yazmak benim için bir eğlence olmak şöyle dursun bir ihtiyaç, bir zaruret, âdeta yaşamamın sebep ve hikmetidir" diyen Ziya Osman bütün gerçek şairler gibi hayatının sonuna kadar şiire sadık kalmıştır.

Türk şiirinde sosyal gerçekçiliğin ön plana çıktığı 1940'lı yıllarda âdeta bir derviş tevekkülü ile daha çok kendi iç dünyasında huzurlu bir hava oluşturmaya çalışan Ziya Osman yaşama sevinciyle insan sevgisini, ev hayatını, fakirlere acıma duygusu ile kadere boyun eğme ve âhiret özlemini işler. Sıradan insanların günlük yaşayışı, acı ve sevinciyle teslimiyet, Tanrı'nın rahmet ve merhametine sığınma onun şiir dünyasının vazgeçilmez unsurları arasında yer alır. Hayatı boyunca yapmacıktan uzak bir sanat anlayışından ayrılmayan Ziya Osman kendi devrinde görülen yeni modalara kapılmamış, edebî sanatlarla, süs unsurlarına hiçbir zaman rağbet etmemiş, hayatı ve dünya görüşü gibi son derece sade ve tutarlı bir şiir ortaya koymuştur. "Garip" hareketinden sonra bir kısım şiirlerinde serbest tarzı da denemiş olmakla beraber genellikle hece veznini tercih etmiş, sürekli şekilde kendine has bir şiir atmosferi kurma çabası içinde olmuştur. Hâtıra tarzındaki hikâyelerinde ise daha ziyade çocukluğu ile gençlik yıllarını, evliliğini ve İstanbul'un çeşitli semtlerine yaptığı gezintilerle evini ve aile sevgisi etrafında küçük mutluluklarını anlatır. Ziya Osman, doğup büyüdüğü şehirde hızla değişen hayat karşısında hüznü bir duyarlılık ortaya koymuştur.

Yakın arkadaşlarından Oktay Akbal'ın yer yüzünde bir ermiş hayatı yaşadığını söylediği Ziya Osman, belli bir süre etkisi altında kaldığı Necip Fazıl Kısakürek'ten farklı olarak ölüm karşısında isyan etmek yerine bir Yunus Emre edasıyla ölümü tevekkülle karşılamış ve daima ölümün asıl gerçeklik olduğunu vurgulamıştır. Eski İstanbul'un sade, huzurlu ve güzel günleriyle çocukluk, gençlik ve evlilik hayatını anlattığı hikâyelerinde Abdülhak Şinasi Hisar etkisi sezilmektedir. Cahit Sıtkı Tarancı'nın *Ziya'ya Mektupları*' (1957), sadece Cahit Sıtkı'nın şiir anlayışını ve şiir üzerine düşüncelerini değil aynı zamanda bu iki şair arasında ömür boyu süren dostluğu göstermesi bakımından önemlidir. Ziya Osman için ölümünün onuncu yılında *Varlık* dergisi bir özel sayı hazırlamış (1 Şubat 1967) ölümü üzerine basında çıkan yazıların bir kısmı *Değişen İstanbul* adlı kitabının arkasına eklenmiştir.

Eserleri. 1. *Sebil ve Güvercinler* (İstanbul 1943). 1943 yılına kadar yazdığı ve yayımladığı şiirlerden yaptığı bir seçmedir. 2. *Geçen Zaman* (İstanbul 1947). Büyük bir kısmı hece vezniyle yazılmış şiirlerinden meydana gelmektedir. 3. *Nefes Almak* (İstanbul 1957). Şairin hayatının son günlerinde yazdığı şiirleri içeren kitap ölümünden sonra yayımlanmıştır. 4. *Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi* (İstanbul 1952). 1944-1950 yılları arasında çeşitli dergilerde çıkan dokuz hikâyesinden meydana gelmektedir. 5. *Değişen İstanbul* (İstanbul 1959). Eserde şairin 1954-1957 yıllarında kaleme aldığı altı hikâyesi yer almaktadır. 6. *Germinie Lacerteux* (Goncourt Kardeşler'den, tercüme roman, İstanbul 1949).

BİBLİYOGRAFYA :

Mustafa Baydar, *Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar*, İstanbul 1960, s. 167-169; Oktay Akbal, *Şair Dostlarımız*, İstanbul 1964, s. 31-44; Baki Süha Ediboğlu, *Bizim Kuşak ve Ötekiler*, İstanbul 1968, s. 92-99; Halit Fahri Ozansoy, *Edebiyatçıları Çevremde*, Ankara 1970, s. 118-122; Mehmet Kaplan, *Cumhuriyet Devri Türk Şiiri*, İstanbul 1975, s. 444-452; Behçet Necatigil, *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, İstanbul 1978, s. 262; a.mlf., *Düzyazılar-I*, İstanbul 1983, s. 212-226; Mustafa Miyaşoğlu, *Ziya Osman Saba*, Ankara 1987; Ahmet Oktay, *Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı: 1923-1950*, Ankara 1993, s. 1175-1186; İnci Enginün, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, İstanbul 2001, s. 65; Mehmet Nuri Yardım, *Ziya Osman Saba Sevgisi (Ziya Osman Saba Hakkında Yazılanlar)*, İstanbul 2004; Mustafa Kutlu, "Saba, Ziya Osman", *TDEA*, VII, 379-382; Selim İleri, "Saba, Ziya Osman", *DBİSt.A.*, VI, 380; "Saba, Ziya Osman", *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçıları Ansiklopedisi*, İstanbul 2001, II, 839-840.

ABDULLAH UÇMAN